

STOCKHOLM
NORRLANDSGATAN 21
BOX 1711
111 87 STOCKHOLM, SWEDEN

GÖTEBORG
ÖSTRA HAMNGATAN 16
BOX 2235
403 14 GÖTEBORG, SWEDEN

MALMÖ
SÖDERGATAN 22
BOX 4291
203 14 MALMÖ, SWEDEN

HELSINGBORG
SÖDRA STORGATAN 7
BOX 1384
251 13 HELSINGBORG, SWEDEN

FRANKFURT
BOCKENHEIMER LANDSTRASSE 51-53
60325 FRANKFURT AM MAIN, GERMANY

BERLIN
MAUERSTRASSE 83-84
10117 BERLIN, GERMANY

MOSCOW
ROMANOV DVOR BUSINESS CENTRE
ROMANOV PER. 4
125009 MOSCOW, RUSSIA

ST. PETERSBURG
SWEDEN HOUSE
MALAYA KONYUSHENNAYA
191186 ST. PETERSBURG, RUSSIA

SHANGHAI
UNIT 7, 25TH FLOOR, PLATINUM
NO. 233 TAICANG ROAD, LUWAN DISTRICT
SHANGHAI 200020, CHINA

HONG KONG
SUITES 3313-3317, 33RD FLOOR
JARDINE HOUSE, 1 CONNAUGHT PLACE
CENTRAL, HONG KONG, CHINA

BRUSSELS
IT TOWER
AVENUE LOUISE 480
1050 BRUSSELS, BELGIUM

NEW YORK
101 PARK AVENUE
NEW YORK NY 10178, USA

WWW.MANNHEIMERSWARTLING.SE

Mannheimer Swartling är Sveriges ledande affärsjuridiska advokatbyrå. Genom att kombinera juridisk spjutspetskompetens med branschkunskap erbjuder vi våra klienter kvalificerad affärsjuridisk rådgivning med stort mervärde. Vi är en fullservicebyrå med omfattande internationell verksamhet och uppdrag över hela världen. Byrån omsätter 1,2 miljarder kronor och har ca 650 anställda. För beställning av Miljöaffärer vänligen kontakta elr@msa.se

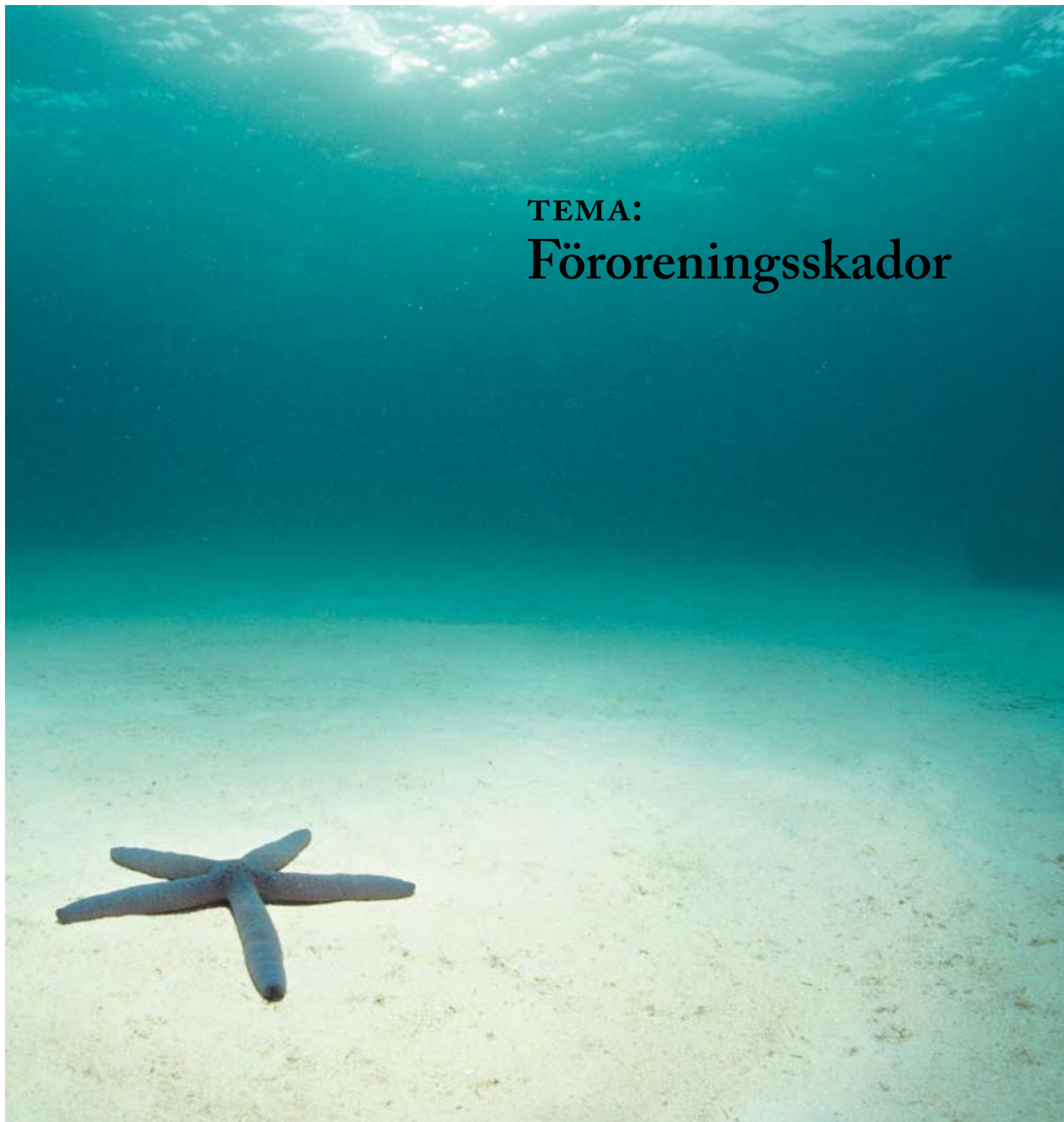
**MANNHEIMER
SWARTLING**

ETT NYHETSBRV FRÅN
MANNHEIMER SWARTLING

NOVEMBER 2009

Miljöaffärer

TEMA:
Föroreningskador

MANNHEIMER
SWARTLING

Ledare

Tidigare har frågan om föroreningsskador främst kommit upp i samband med att fastigheter ska överlätas eller exploateras. Skälet till detta har varit att parterna i en överlåtelseaffär behöver komma överens om ett korrekt pris på fastigheten och de miljörisker som fastigheten är förenad med. För att sätta ett pris på fastighetens miljörisker behöver den undersökas. Inför bygg- och anläggningsarbeten på en fastighet behöver marken också undersökas för att exploitören ska förstå om det finns föroreningar som måste hanteras och bekostas inom ramen för byggprojektet. Den förändring som skett under senare tid är att myndigheterna börjat intressera sig för föroreningssituationen i stort, även på fastigheter med en pågående verksamhet/markanvändning och kräver undersökningar respektive åtgärder vid misstanke om föroreningar. Myndigheternas arbete sker inom ramen för det av riksdagen antagna miljömålet "Giftfri miljö" och har medfört ekonomiskt kännbara effekter för företag och fastighetsägare. Denna

förändring har därför lett till att föroreningsskador oftare hamnar på bolagsledningens bord. Vi har därför valt att i detta nummer ge våra läsare en inblick i vad som gäller beträffande föroreningsskador.

**TREVLIG
LÄSNING!**

**PER MOLANDER
MÅRTEN TAGAEUS
BO HANSSON**

ANSVARIG UTGIVARE
ADVOKAT MÅRTEN TAGAEUS
031-355 16 88, mta@msa.se

REDAKTION
ADVOKAT MÅRTEN TAGAEUS
ASSISTENT EVA LERNMYR

KONTAKTPERSONER
ADVOKAT PER MOLANDER,
STOCKHOLM
08-595 064 84, pmo@msa.se

ADVOKAT MÅRTEN TAGAEUS,
GÖTEBORG
031-355 16 88, mta@msa.se

ADVOKAT BO HANSSON,
MALMÖ
040-698 58 38, bha@msa.se

FOTO
Andreas Lind
Joachim Lundgren

**NYHETSBRIVET UTGES
I INFORMATIONSSYFTE
OCH ÄR INTE ATT BETRAKTA
SOM JURIDISK RÅDGIVNING.
NYHETSBRIVET FÅR CITERAS
MED ANGIVANDE AV KÄLLA.**

MIFO – Är din fastighet klassad?

Sedan några år tillbaka pågår ett omfattande arbete med att inventera och riskklassa områden i Sverige som är eller kan vara förorenade, s.k. MIFO-inventering (MIFO står för Metodik för Inventering av Förorenade Områden).

De områden som identifieras delas in i fyra riskklasser, utifrån föroreningarnas farlighet, föroreningsnivån, områdets spridningsförutsättningar samt känslighet för människors hälsa och naturens skyddsvärde. Riskklass 1 är den högsta nivån och innebär att det föreligger en mycket stor risk.

Inventeringen sker i två faser. Under fas ett görs en preliminär riskklassning med hjälp av kart- och arkivstudier, intervjuer, platsbesök o.s.v. Efter fas ett väljs vissa prioriterade objekt ut för fas två. Under fas två görs ofta en översiktlig miljöteknisk markundersökning. Därefter görs en ny riskklassning av området.

Vad innebär det då för en fastighetsägare att dennes område blir klassat i t.ex. riskklass 1 eller riskklass 2? Till att börja med är klassningen inte

definitiv. Om ny information kommer fram eller markanvändningen ändras, kan riskklassningen komma att ändras. Klassningen innebär inte något legalt hinder mot försäljning av fastigheten eller hinder mot bygglov. Däremot kan klassningen naturligtvis påverka fastighetens marknadsvärde i både positiv och negativ riktning (beroende på vilken riskklass fastigheten får). Riskklassningen kan också innebära att krav på ytterligare markundersökningar och efterbehandling ställs innan en utbyggnad/ändrad markanvändning får ske.

Att fastigheten blir riskklassad innebär inte att fastighetsägaren automatiskt får ett ansvar för ytterligare undersökningar och eventuell efterbehandling. En MIFO-inventering följs ofta av en ansvarsutredning som görs av länsstyrelsen eller kommunen i syfte att utreda vem som ansvarar för ytterligare undersökningar och eventuell efterbehandling av området. Som huvudregel är det den som har förorenat området som också har ansvar för att efterbehandla detta, d.v.s. den som bedriver eller tidigare har bedrivit den förorenande verksamheten. Om det inte finns någon ansvarig verksamhetsutövare (vilket inte är ovanligt), har fastighetsägaren ett subsidiärt efterbehandlingsansvar om han har köpt fastigheten efter den 31 december 1998 och han vid köpet kände till eller då borde ha upptäckt föroreningen. Om fastighetsägaren planerar att bygga om/ändra markanvändningen kan han också, i rollen som exploitör, få ett ansvar att utföra ytterligare undersökningar och efterbehandla området innan byggnation sker.

”Om det inte finns någon ansvarig verksamhetsutövare (vilket inte är ovanligt), har fastighetsägaren ett subsidiärt efterbehandlingsansvar om han har köpt fastigheten efter den 31 december 1998 och han vid köpet kände till eller då borde ha upptäckt föroreningen”

PER MOLANDER
PMO@MSA.SE
TOMAS FJORDEVIK
TOF@MSA.SE

Föroreningssskador vid överlåtelse

Vid verksamhetsöverlåtelse uppstår ofta frågan om vilket ansvar en köpare får för ett bolags historiska miljöskulder, d.v.s. för föroreningssskador som uppkommit före överlåtelsen. Detta ansvar omfattar enligt lag alla föroreningar som uppkommit efter den 30 juni 1969 men kan i vissa fall sträcka sig längre tillbaka i tiden än så.

I praxis har det slagits fast att ansvaret även omfattar delproduktioner som lagts ned före den 30 juni 1969, om den huvudsakliga verksamheten har fortsatt att bedrivas efter detta datum. Det har även fastslagits att ansvaret för verksamhetens miljöskulder omfattar ämnen som finns lagrade i miljön och som kan påverka omgivningen trots att ämnena inte har ingått i verksamhetens produktion efter den 30 juni 1969.

Vid aktieöverlåtelse fortsätter verksamheten att bedrivas i samma juridiska person som tidigare, varför den nye ägaren övertar ansvaret för föroreningssskador även om de har uppkommit före överlåtelsen.

Även vid inköpsförvärv kan en ny verksamhetsutövare bli ansvarig för en verksamhets historiska miljöskulder. Lagen tar inte hänsyn till ett bolags ägandeförhållande utan till vem som bedriver eller har bedrivit den förorenande verksamheten. En köpare slipper alltså inte automatiskt undan ansvaret för föroreningssskador som uppkommit före en överlåtelse. Vad som inryms i begreppet verksamhet har därför avgörande betydelse för vilket ansvar en ny verksamhetsutövare övertar i samband med en överlåtelse. Praxis har visat att svåra

gränsdragningar kan uppkomma vid tolkningen av verksamhetsbegreppet.

Hur kan man då undvika att köpa tidigare verksamhetsutövers miljöskuld. Som köpare är det viktigt att skaffa sig god kunskap om vilka verksamhe-

---

”Lagen tar inte hänsyn till ett bolags ägandeförhållande utan till vem som bedriver eller har bedrivit den förorenande verksamheten. En köpare slipper alltså inte automatiskt undan ansvaret för föroreningssskador som uppkommit före en överlåtelse. Vad som inryms i begreppet verksamhet har därför avgörande betydelse för vilket ansvar en ny verksamhetsutövare övertar i samband med en överlåtelse.”

---

ter, även nedlagda sådana, som har bedrivits under alla de år som den huvudsakliga verksamheten har varit aktiv. Genom att skaffa sig god kunskap om ett bolags potentiella miljöskulder kan man som köpare se till att dessa risker värderas och beaktas vid förhandling av priset. En god överblick ökar även möjligheterna för en köpare att få specifika garantier från en säljare så att denne står kostnaderna för föroreningar hänförliga till tiden före överlåtelsen.

THERESE RING
THR@MSA.SE
ANNA BERGH
BEA@MSA.SE

Företagsekonomisk redovisning av miljöskador

Naturvårdsverket har tagit fram en metod för inventering av potentiellt förorenade områden, MIFO. Inventeringen resulterar i en riskklassning av områden och följs av utredningar av prioriterade objekt samt, om behov finns, även efterbehandlingsåtgärder.

Länsstyrelserna publicerar resultatet av sitt MIFO-arbete på sina hemsidor. I sammanställningarna anges i tabellform en identifikation av området, riskklassning, om ansvarig finns, spridningsrisk, bedömd efterbehandlingskostnad m.m. Informationen om vilka aktiebolag och juridiska personer som anses ansvariga för allvarligt förorenade områden blir därmed betydligt mer lättillgänglig än den tidigare varit.

Ett ansvar för miljöskada är i regel en finansiell belastning för ett aktiebolag som ska redovisas i årsredovisningen. För noterade eller större bolag ska det, enkelt uttryckt, vara fråga om ett legalt eller informellt åtagande som uppstått till följd av en händelse, vilket medför ett troligt utflöde av resurser uppgående till ett belopp som kan uppskattas på ett tillförlitligt sätt. Ett exempel på legalt åtagande som kan medföra ett troligt utflöde av resurser är det efterbehandlingsansvar för förorenad mark som finns i miljöbalken. Ett exempel på informellt åtagande är en offentliggjord miljöpolicy. Endast i mycket sällsynta fall kan det anses att en tillförlitlig uppskattning inte är möjlig. Att ange ”belopp okänt” som argument att inte redovisa ett åtagande är inte acceptabelt.

Aktieägarna är naturligtvis intresserade av att allvarliga miljöskador blir korrekt och öppet redovisade i årsredovisningen eftersom efterbehandling av sådana markområden tenderar att bli mycket kostsamma och därmed kan påverka bolagets balansräkning negativt. I litteraturen har konstaterats att

---

”Aktieägarna är naturligtvis intresserade av att allvarliga miljöskador blir korrekt och öppet redovisade i årsredovisningen eftersom efterbehandling av sådana markområden tenderar att bli mycket kostsamma och därmed kan påverka bolagets balansräkning negativt.”

---

redovisningen av s.k. miljöskulder är eftersatt i bolagens årsredovisningar. Den exponering och ökande medvetenhet som blir följderna av MIFO kan komma att ändra på detta. Styrelse och ledning bör ha i åtanke att påstådd okunskap sällan befriar från skadeståndsansvar. Tillsättande av resurser som möjliggör proaktivitet är därför att rekommendera.

BO HANSSON
BHA@MSA.SE
KAJSA BJÖRNHEDEN
KAB@MSA.SE

När föroreningen sprider sig

En av klimatförändringens effekter anses vara ökade föroreningsspridningar. Flertalet undersökningar pekar på att ökade grundvattennivåer, eller fluktuerande grundvattennivåer, leder till en markant ökad risk för föroreningsspridningar.

I samband med ökad nederbörd, skyfall och översvämningar kan utlakningen öka av miljöfarliga ämnen från industriområden, deponier och andra förorenade områden. Markföroreningar som idag är relativt starkt bundna inom ett område kan också som en följd av ras och skred komma upp till markytan och spridas med yt- och grundvatten, där de kan utgöra ett hot mot människor och djur i omgivningen.

Eftersom verksamhetsutövarens ansvar omfattar både det område som ursprungligen förorenats och det område som föroreningarna eventuellt spridit sig till kan detta medföra betydande kostnader för efterbehandling. En ökad spridningsrisk

innebär också att mer omfattande krav kan ställas på saneringsåtgärder.

”Eftersom verksamhetsutövarens ansvar omfattar både det område som ursprungligen förorenats och det område som föroreningarna eventuellt spridit sig till kan detta medföra betydande kostnader för efterbehandling.”

Den ökade spridningsrisken bör även beaktas vid beslut om användningen av mark- och vattenområden. Såväl kommuner, i sin detaljplanering och bygglovsgivning, som byggherrar och andra exploatörer bör därför undersöka och beakta de risker som kan tänkas föreligga i olika riskområden, för att undvika att drabbas negativt i framtiden.

ANNA ÅKERLUND
AAD@MSA.SE

Muddring av förorenade sediment – ny metod godkänd

Frågan om hantering av förorenade sediment har allt oftare kommit i fokus vid större muddringsprojekt. Förorenade sediment klassificeras som avfall och dumpning av avfall är som huvudregel förbjudet i Sverige och kräver särskild dispens.

Alternativet att ta upp och hantera förorenade sediment på land innebär ofta orimligt höga kostnader och om det rör sig om stora mängder, är detta knappast praktiskt genomförbart.

I takt med de allt striktare bestämmelserna för hantering av förorenade sediment har flera nya metoder utvecklats som syftar till att nyttiggöra dessa sediment för anläggningsändamål samtidigt som man förhindrar utläckage av föroreningarna.

En sådan metod, den så kallade s/s-metoden (stabiliserings-/solidifieringsmetoden), var nyligen föremål för Miljööverdomstolens (MÖD) bedömning, (se dom 2009-08-21 i mål M 1332-08). Det aktuella

målet rörde en ansökan från ett hamnbolag om att få fylla ut kaj- och hanteringsytor i anslutning till befintlig hamn med stabiliserade förorenade muddermassor. Massorna innehöll bland annat höga halter av PCB, PAH, bly och kadmium. Masstabiliseringen skulle ske genom inblandning av bindemedel bestående av cement och granulerad masugnsslagg.

Såväl länsstyrelsen som Naturvårdsverket ställde sig tveksamma till tillämpning av metoden då man ansåg att denna fordrade ytterligare utredning och ännu inte var färdigutvecklad. MÖD delade emellertid Miljödomstolens positiva inställning till metoden

---

”I takt med de allt striktare bestämmelserna för hantering av förorenade sediment har flera nya metoder utvecklats som syftar till att nyttiggöra dessa sediment för anläggningsändamål samtidigt som man förhindrar utläckage av föroreningarna.”

---

och föreskrev som ett villkor i tillståndet att utfyllnadsmassorna skulle stabiliseras så att de blir inerta med s/s-metoden. Eftersom metoden inte tillämpats i den aktuella situationen eller omfattningen tidigare, betonades dock vikten av att tillsynsmyndigheten ges möjlighet att delta i projektet samt att noga följa upp såväl pågående försök på plats samt det följande fullskaleprojektet.

AGNES LARFELDT ALVÉN
ALT@MSA.SE

Nytt från EU

Förslag till rambestämmelser för markskydd

Förslaget till direktiv om inrättande av rambestämmelser för markskydd lades fram redan 2006, men ingen enighet lyckades då nås. I början av året gjordes därför ett nytt försök att lösa de kvarstående, tvistiga frågorna. I juni framgick dock att det inte heller nu finns någon möjlighet att uppnå kvalificerad majoritet för ett antagande av direktivet. När direktivet beräknas kunna antas är därmed fortfarande ovisst.

Miljöbalkens kvalifikationsregel avseende miljöskyddsföreningar strider mot EG-rätten

---

Enligt 16 kap. 13 § MB har endast de miljöorganisationer som uppfyller vissa kvalifikationer rätt att överklaga tillståndsbeslut enligt MB. Bl.a. måste organisationen ha minst 2 000 medlemmar och ha varit verksam i 3 år.

I ett förhandsavgörande från EG-domstolen den 15 oktober 2009 underkänner dock domstolen detta kvalifikationskrav, då regeln strider mot EG-direktiv. En generell konsekvens av avgörandet är därför att MB måste ändras. (Se EG-domstolen C-263/08 2009-10-15.)

Flyget nu inkluderat i handel med utsläppsrätter

I slutet av april antog riksdagen proposition Flyget i utsläppshandeln (prop. 2008/09:147), som bygger på Flygutsläppsdirektivet, d.v.s. en ändring av direktivet om handel med utsläppsrätter. Den luftfart som omfattas är, som huvudregel, från flygplatser inom EU. Lagändringen trädde i kraft den 1 augusti 2009 och innebär att även luftfartsverksamhet numera inkluderas i handel med utsläppsrätter.

Det nya Avfallsdirektivet

Det nya ramdirektivet för avfall skall senast den 12 december 2010 vara implementerat i svensk lag. Miljödepartementet har därför tagit fram ett förslag till ändringar i 15 kap Miljöbalken samt en ny avfallsförordning (Ds 2009:37, Nya avfallsregler). Förslaget är för närvarande ute på remiss till och med den 26 oktober 2009.

Finansiering av u-länders klimatarbete (Köpenhamnsmötet)

Inför Köpenhamnsmötet i december är en av de hetaste frågorna hur kostnaderna för att bl.a. minska utvecklingsländernas utsläpp av växthusgaser skall fördelas mellan i- och u-länder. Att utvecklingsländerna måste få stöd är merparten överens om, men från vem och med hur stor del är oklart. Kommissionen har därför, i ett försök att bryta dödläget, lagt fram en plan för hur klimatarbetet i utvecklingsländerna skall finansieras. I planen föreslås bl.a. att EU skall bidra med mellan 2 och 15 miljarder euro per år fram till år 2020. Enligt EU:s beräkningar kommer utvecklingsländerna dock behöva närmare 100 miljarder euro per år fram till år 2020 för att lyckas förhindra att jordens medeltemperatur stiger mer än 2°C, en kritisk gräns för att hindra ännu mer omfattande klimatförändringar. Förhoppningsvis kan planen bidra till en lösning av frågan på mötet i december.

CHARLOTTE BJÖRNSDOTTER LUNDGREN
MILJÖDESK I BRYSSEL
BLC@MSA.SE

Förvaringsfallet

En fastighetsägare kan enligt Miljöbalken och dess praxis åläggas ett ansvar dels för förorenad mark m.m., dels för avfallsupplag m.m. beläget på fastigheten.

Fastighetsägarens ansvar för förorening i mark är subsidiärt verksamhetsutövarens ansvar, d.v.s. den som orsakat föroreningen. Ansvaret för avfallsupplag, tunnor innehållandes farliga ämnen m.m. är emellertid frikopplat från frågan om vem som lagt eller ställt upp avfallet respektive tunnorna

på fastigheten; fastighetsägaren har ett ansvar likafullt. Sistnämnda ansvar benämns som det s.k. "förvaringsfallet". Fastighetsägaren använder marken för förvaring av avfall eller farliga ämnen vilken, genom läckage, urlakning m.m., riskerar ge upphov till skada eller olägenhet för miljön. Därmed anses fastighetsägaren bedriva miljöfarlig verksamhet och kan åläggas att t.ex. borttransportera avfallet eller de farliga ämnena.

ANDRÉA DAHRÉN
ADA@MSA.SE

Går det att försäkra sig mot föroreningssskador?

Många företag som bedriver miljöfarlig verksamhet vill försäkra sig mot ansvar enligt 10 kap. Miljöbalken för att minimera eventuella kostnader för sådant ansvar.

Det finns ett antal försäkringsbolag på marknaden som erbjuder olika lösningar för skydd mot kostnader som kan uppstå för sådana verksamhetsutövare. Alla försäkringar är ett slags riskutjämning där kostnaderna för uppkomna skador fördelas mellan försäkringstagarna. Försäkringspremien för en

försäkringstagare beror bl.a. på skaderisken, d.v.s. sannolikheten att en skada uppkommer och storleken på en sådan skada. En försäkring omfattar normalt framtida och oförutsedda händelser, d.v.s. inte redan kända skador. Eftersom många förorenings-skador utgör väl förutsebara följder av miljöfarliga verksamheter går detta inte alltid ihop med traditionell försäkringsteknik. Vissa risker kan också vara svåra att försäkra, t.ex. om omfattningen av framtida skador inte kan bedömas på förhand.

FELICIA TERENIUS
FTE@MSA.SE

Efterbehandling av förorenad mark

Anna - Lena Öberg - Högsta, affärsområdeschef för miljöverksamheten på Golder Associates AB berättar om hur företagen i Sverige påverkas av de allt strängare kraven på efterbehandling av förorenad mark.

HUR PÅVERKAS SVENSKA FÖRETAG AV MILJÖBALKENS KRAV PÅ EFTERBEHANDLING AV FÖRORENADE OMRÅDEN?

Flera nya domar pekar på ett mycket långtgående efterbehandlingsansvar för verksamhetsutövare och fastighetsägare. Bl.a. tycks möjligheterna att jämka ansvaret vara små. Det innebär att den privata industrin riskerar att drabbas av stora kostnader för efterbehandling, antingen som verksamhetsutövare eller som fastighetsägare till en förorenad fastighet. De nya domarna tyder på att det är svårt för företag att freda sig med att föroreningarnas uppkomst ligger långt tillbaka i tiden eller att verksamheten använt sig av vid tiden vedertagna metoder t.ex. vad gäller kemikaliehantering.

Myndigheterna har idag bra översikt över potentiella förorenade fastigheter genom sitt MIFO-register och har påbörjat arbetet med att skicka ut upplysningar om preliminär riskklass till de verksamhetsutövare/fastighetsägare som finns i registret.

VAD SKA MAN GÖRA OM MAN HAR FÅTT SÅDAN UPPLYSNING?

Det rör sig inte om ett föreläggande så det finns ingen skyldighet att agera. Om fastigheten bedöms

utgöra mycket stor eller stor risk för människan och miljön är det dock förmodligen endast en tidsfråga innan myndigheterna ställer krav på utredning eller efterbehandling. Vår uppfattning är att berörd verksamhetsutövare eller fastighetsägare bör vara proaktiv och frivilligt undersöka om fastigheten är förorenad för att på så sätt styra en eventuell efterbehandlingsåtgärd, så att den blir kostnadseffektiv och om möjligt slutgiltig.

FINNS DET FLER ANLEDNINGAR TILL ATT FÖRETAG BÖR ÖVERVÄGA ATT VIDTA EFTERBEHANDLINGSÅTGÄRDER?

Självklart måste uppenbara risker för människors hälsa eller miljö hanteras. Miljöfrågor är som vi alla vet en mycket stor samhällsfråga idag nationellt och internationellt. Företagens agerande i dessa frågor är mycket viktigt med avseende på deras samhälleliga och sociala ansvar. Vidare är det också av stor betydelse för deras good-will. En annan aspekt är omtanke om personal och medmänniskor. För många människor är redan misstanken om att man arbetar eller bor på en förorenad fastighet tillräcklig för att man ska uppleva negativ påverkan.

”Flera nya domar pekar på ett mycket långtgående efterbehandlingsansvar för verksamhetsutövare och fastighetsägare. Bl.a. tycks möjligheterna att jämka ansvaret vara små. Det innebär att den privata industrin riskerar att drabbas av stora kostnader för efterbehandling, antingen som verksamhetsutövare eller som fastighetsägare till en förorenad fastighet.”

HUR HAR LÅGKONJUNKTUREN PÅVERKAT FÖRETAGENS VILJA ATT EFTERBEHANDLA?

Vi märker tydligt att fokus har flyttats från miljöfrågor till andra för företagen och samhället mer kritiska frågor i en lågkonjunktur. Kostnaderna för miljöskulder är något som man önskar flytta framåt i tiden till förmån för att t.ex. bibehålla antalet anställda.

**LINNEA LJUNG
LLJ@MSA.SE**

Nyheter i kortform

Krav på inventering av verksamhetshistorik

I en dom efter ansökan om utökad verksamhet föreskrev Miljööverdomstolen (MÖD) villkor om att det sökande bolaget skulle inventera det nuvarande verksamhetsområdet beträffande vilka verksamheter som bedrivits och vilka föreningar detta kunde ha medfört. Bolaget, liksom Miljödomstolen, ansåg att det inte fanns skäl att misstänka att den aktuella verksamheten orsakat några föreningar och att ett sådant villkor därför inte kunde föreskrivas. MÖD konstaterade att industriell verksamhet bedrivits på platsen sedan 1800-talet och att det kunde vara lämpligt att ta ett samlat grepp på föreningssituationen inom området. (MÖD 2008:22)

KERSTIN BRINNEN
KNB@MSA.SE

Saneringsansvar för äldre föreningar

Miljödomstolen har fastslagit att det är rättsligt möjligt att utkräva ansvar för saneringsåtgärder för verksamhet som avslutats före den 1 juli 1989, d.v.s. innan miljöskyddslagen fick bestämmelser om ansvar för avhjälpande trots att verksamheten upphört. Enligt gällande praxis har ansvar för utredningsåtgärder kunnat utkrävas av verksamhetsutövare vars drift pågått efter 30 juni 1969, men Miljödomstolen har nu avgjort att varken förarbeten eller praxis motsäger att ansvaret även kan omfatta sanering. Domen är överklagad. (Miljödomstolen, Växjö tingsrätt, avgörande i mål M 1864-08 den 26 juni 2009.)

KERSTIN BRINNEN
KNB@MSA.SE

Miljöskadeförsäkringen och saneringsförsäkringen avskaffas

Regeringen föreslog i våras att miljöskadeförsäkringen och saneringsförsäkringen ska avskaffas (prop. 2008/09:217). Försäkringarna har använts i mycket liten utsträckning och utsatts för omfattande kritik sedan de infördes. Syftet med förslaget är i övrigt att ansvarsfördelningen mellan olika statliga myndigheter och organ ska förtydligas när det gäller avhjälpande av förorenade områden.

Behandlingen i Miljö- och jordbruksutskottet är klar och Riksdagen väntas anta förslaget den 4 november 2009. Lagändringen träder därmed sannolikt i kraft som planerat den 1 januari 2010.

INGRID ERNFALK
INE@MSA.SE

Konkursbos ansvar för förorenade områden

Miljööverdomstolen (MÖD) meddelade förra sommaren två domar där konkursbon inte ansågs vara verksamhetsutövare och därmed ansvariga för förorenade områden (MÖD 2008:13, 2008:14).

MÖD anförde att om ett konkursbo fortsätter att driva konkursgäldenärens verksamhet och därigenom bidrar till föreningen kan boet i princip göras ansvarigt för utredning och efterbehandling enligt Miljöbalken. Även om konkursboet inte bedriver någon verksamhet i egentlig mening kan boet ändå enligt praxis göras ansvarigt. Detta förutsätter dock att boet förvarar och har rådighet över området, vilket inte var fallet i dessa två avgöranden.

INGRID ERNFALK
INE@MSA.SE